

УДК 657.42

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

Огієнко С. О., доцент кафедри менеджменту КНТЕУ ХТЕІ, Харків, Україна

Леонова Ю. О., к.е.н., кафедри бухгалтерського обліку Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця, м. Харків, Україна

Анотація — У ході дослідження було встановлено, що існує потреба у виробленні узагальненого підходу до обліку та оцінки фінансових результатів сільськогосподарських підприємств. Визначено особливості обліку фінансових результатів таких підприємств.

Ключові слова — автоматизація обліку, сільськогосподарські підприємства, фінансові результати, «хмарні» технології.

Існують різні підходи до формування системи показників, які дають можливість досліджувати динаміку фінансових результатів, тому виникає необхідність їх уточнення з урахуванням існуючого інформаційного забезпечення.

Мета – визначити особливості обліку фінансових результатів сільськогосподарських підприємств.

Дослідженню загальних підходів до обліку та аналізу фінансових результатів підприємств присвячені роботи таких учених: П. Ю. Буряка, Ф. Ф. Бутинця, Г. І. Кіндрацької, М. Я. Коробова, Л. А. Лахтіонової, О. В. Павловської, В. О. Подольської, П. Я. Поповича, Г. В. Савицької, Ю. С. Цалко, М. Г. Чумаченко, А. Д. Шеремета. Але одночасно виникає потреба у виробленні узагальненого підходу до обліку та оцінки фінансових результатів сільськогосподарських підприємств.

Основними нормативними документами, які регламентують облік фінансових результатів сільськогосподарських підприємств є:

«Закон України про бухгалтерський облік і фінансову звітність»;

НПСБО;

ПСБО-12;

ПСБО-16;

ПСБО-30;

методичні рекомендації № 132 [1].

Особливу увагу варто звернути на П(С)БО-30 та методичні рекомендації.

Дослідження чинних методик обліку зумовило необхідність удосконалення порядку визначення фінансових результатів діяльності сільськогосподарських підприємств з урахуванням вимог П(С)БО 30 «Біологічні активи». Відповідно до вимог цього стандарту, фінансовий результат від основної діяльності формується з урахуванням фінансових результатів одержаних від: первісного визнання сільськогосподарської продукції та додаткових біологічних активів; реалізації сільськогосподарської продукції та біологічних активів за справедливою вартістю за вирахуванням очікуваних витрат на місці продажу; зміни справедливої вартості біологічних активів на дату балансу, оцінку яких здійснюють за справедливою вартістю за вирахуванням очікуваних витрат на місці продажу [1].

Ця методика призводить до умовності визначення фінансових результатів, оскільки ринкову вартість визначають досліджені сільськогосподарські підприємства формально, здебільшого обчислюючи фінансовий результат від основної діяльності, тобто від продажу безпосереднього продукту виробництва. Однак із введенням у дію П(С)БО 30 підприємства найчастіше отримуватимуть від основної діяльності або нульовий фінансовий результат, або збиток через порівняння доходу від реалізації зі справедливою вартістю продукції, що наближена до доходу.

Фактичний розмір доходу (витрат) від первісного визнання достовірно визначити можливо лише в кінці року, оскільки на момент первісного визнання підприємство не

може відобразити всіх витрат, пов'язаних із біологічною трансформацією цих активів, які будуть відомі лише в кінці року, а також підприємство не завжди може визначити, яка сільськогосподарська продукція буде виробничим запасом, а яка – товаром для продажу. Тому розмір доходу (витрат) від первісного визнання, визначений у кінці року, не збігатиметься з визначеним [2].

Стосовно методичних рекомендацій, труднощі викликаються за рахунок незрозуміло узагальнених положень цього документу. Наявність великої кількості пунктів, які частково повторюються, призводить до виникнення помилок під час обліку сільськогосподарськими підприємствами.

Також недоліком є те, що останнє їх оновлення відбулося в 2006 році, таким чином можна зробити висновок про те, що нормативні документи не відповідають у повній мірі потребам сьогодення підприємств сільської галузі.

Відсутність оновлення первинних документів є третьою проблемою. Зазвичай використовуються застарілі бланки, які не відповідають потребам підприємства у відображенні інформації

Неприйняття керівництвом автоматизації обліку та документообігу в цілому є четвертою проблемою. Використання технологій дає можливість скоротити час на заповнення первинних документів, прискорити швидкість документообігу, а отже і обмін інформацією.

Головна мета функціонування комп'ютерної системи бухгалтерського обліку як складової комп'ютерних інформаційних систем підприємства – забезпечити керівництво підприємства фінансовою інформацією для прийняття обґрунтованих рішень при виборі альтернативних варіантів використання обмежених ресурсів [1; 3].

Ефективне використання даних технологій дозволяє оперативно та якісно проводити збір, обробку інформації, аналізувати її, формувати висновки, на основі яких приймаються зважені управлінські рішення.

Найбільш зручною є програма 1С «Підприємство», яка в умовах використання хмарних технологій може працювати за сценаріями:

1) «хмара» всередині організації – сервер з інформаційною базою розташовується на підприємстві;

2) «хмара» всередині холдингу – сервер з інформаційною базою розташовується у центральному офісі холдингу;

3) «хмара» для клієнтів – сервер з інформаційною базою розташовується у постачальника;

4) модель сервісу – сервер з інформаційною базою розташовується у постачальника послуг з використання «хмарних» технологій [1; 4].

Таким чином, було визначено особливості обліку фінансових результатів сільськогосподарських підприємств. Подальше дослідження необхідно спрямувати на розвиток методологічної бази оцінки фінансових результатів вітчизняних підприємств.

Список використаної літератури

1. Борисова В. А. Методологічні основи обліку та аналізу фінансового стану підприємств агропромислового виробництва / В. А. Борисова // Фінанси України. – 2010. – № 10. – С. 63–68.
2. Мамонтова М. А. Умови забезпечення фінансової стійкості підприємств / М. А. Мамонтова // Фінанси України. – 2008. – № 8. – С. 103–106.
3. Приса В. Й. Управління ризиком фінансової стійкості підприємства / В. Й. Приса // Фінанси України. – 2012. – № 1. – С. 67–72.
4. Савицька Г. В. Економічний аналіз діяльності підприємства : навч. посібн. / Г. В. Савицька. – К. : Знання, 2009. – 654 с.

Автори

Огієнко Світлана Олексіївна, доцент
кафедри менеджменту КНТЕУ ХТЕІ

Леонова Юлія Олександрівна, доцент
кафедри бухгалтерського обліку ХНЕУ ім. С. Кузнеця (leonovaja@ukr.net)

Тези доповіді надійшли 05 лютого 2016 року.

Опубліковано в авторській редакції.